

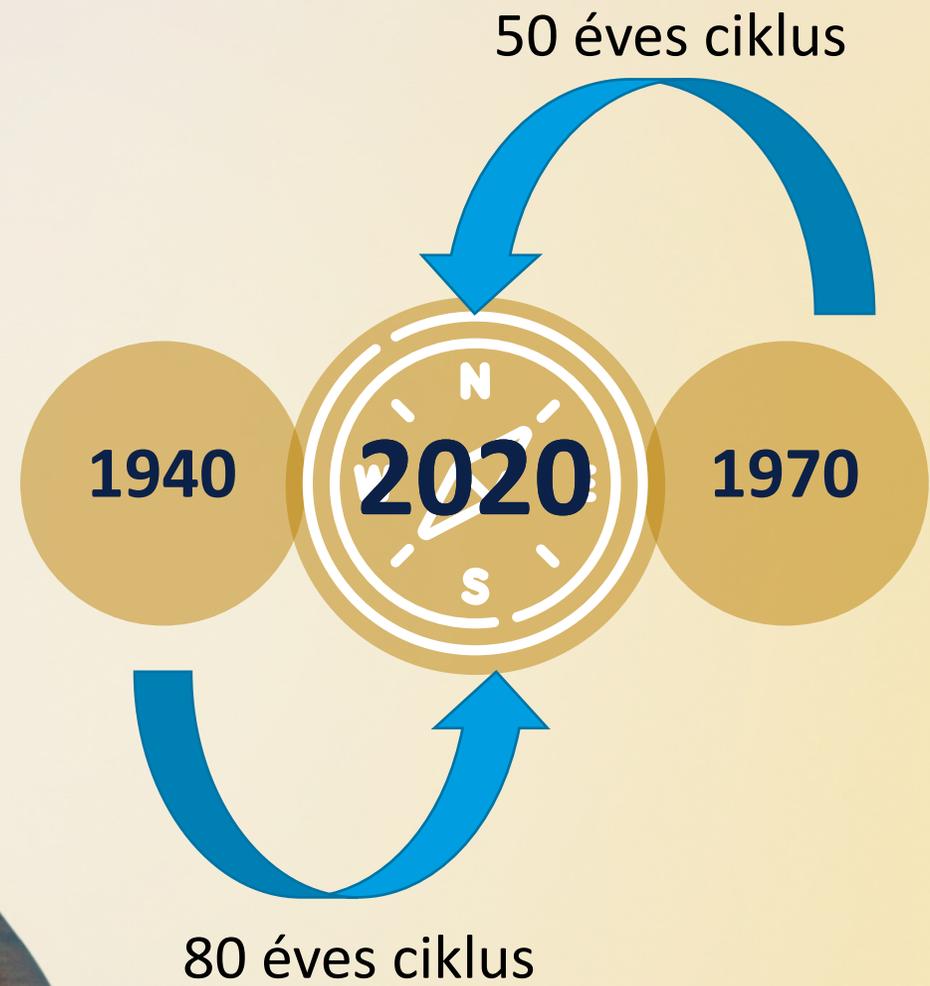
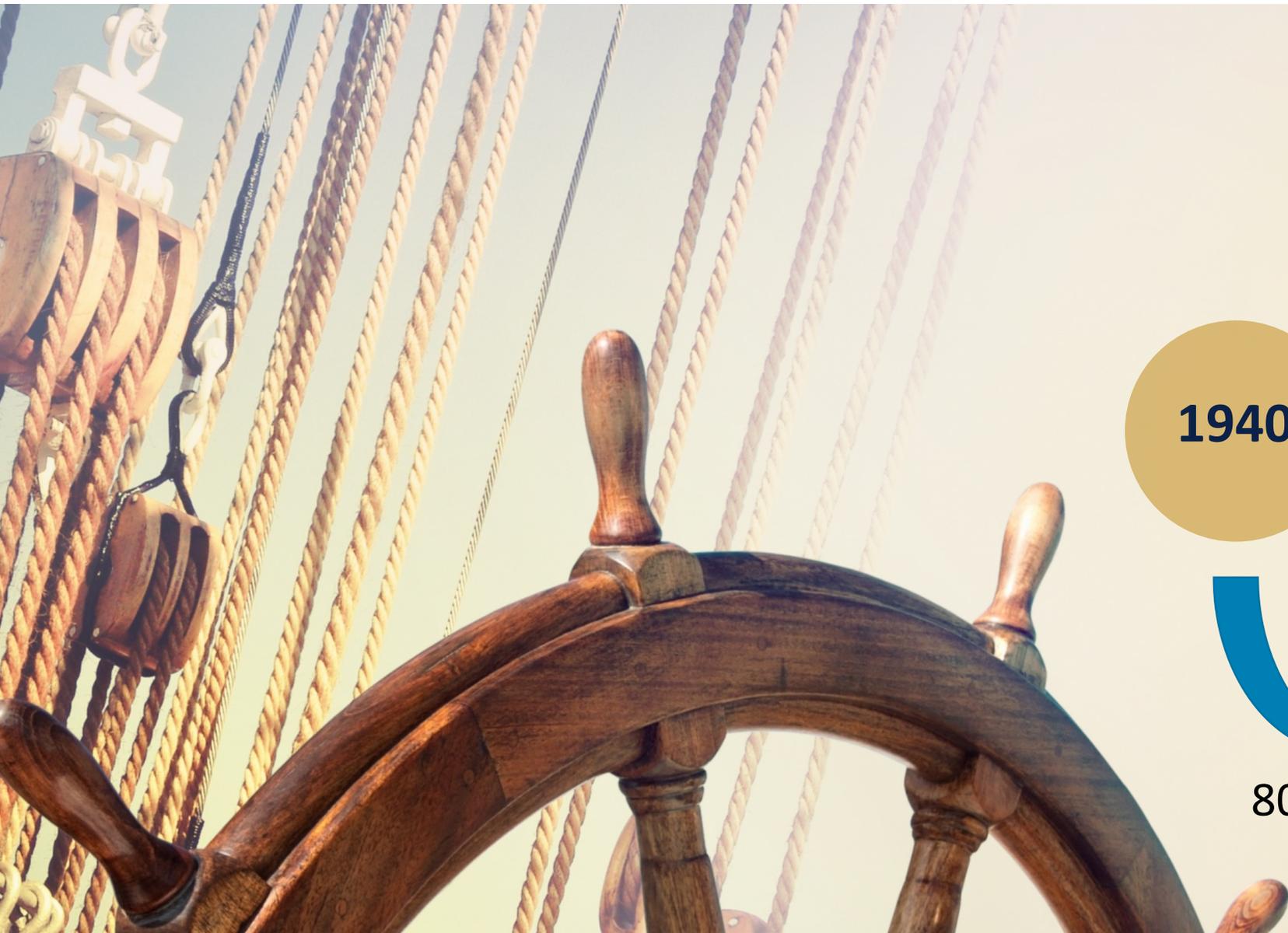
MILYEN ÉVTIZEDBEN HAJÓZUNK?

2020-2030

ÚJRAKEZDÉSEK ÉVSZÁZADA – MILYEN LESZ AZ ÚJ ÉVTIZED?

GEOPOLITIKA: A HÁBORÚKAT ÚJ ESZKÖZÖKKEL VÍVJÁK

2020-as évek

1940-es évek

Harc Európáért

Gazdasági- és kiberháború

1970-es évek

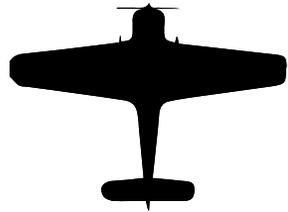

Hidegháború
Harc Ázsiáért

1940

Új világrend
kialakulása

Bipoláris hatalmi rendszer
Európa újjáépítése

1970

Globalizálódó
világ

Hidegháború
Új államok felemelkedése
Európa hanyatlásának kezdete

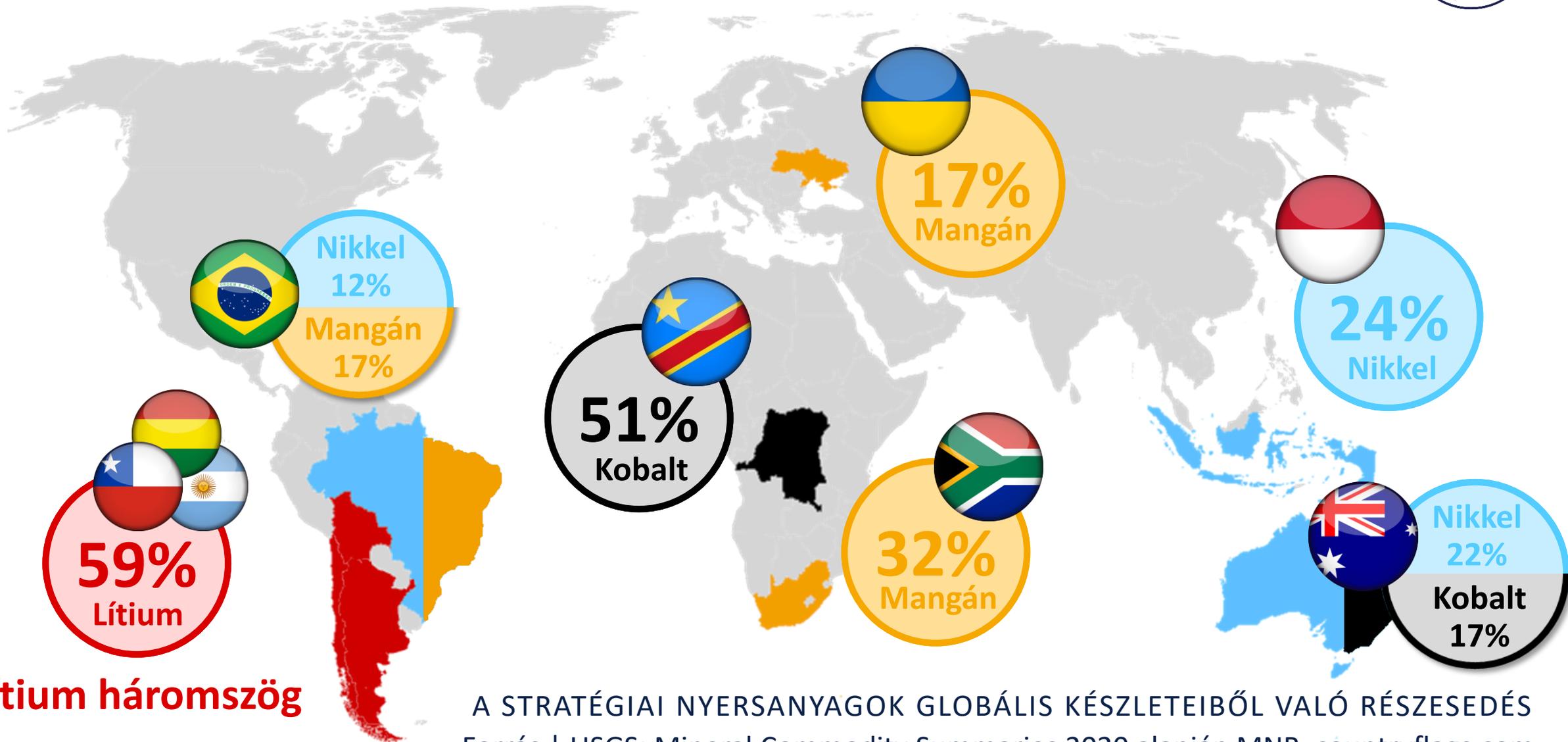
2020

Ázsia évtizedei?

A féktelen globalizáció vége?
Afrika jelentőségének emelkedése

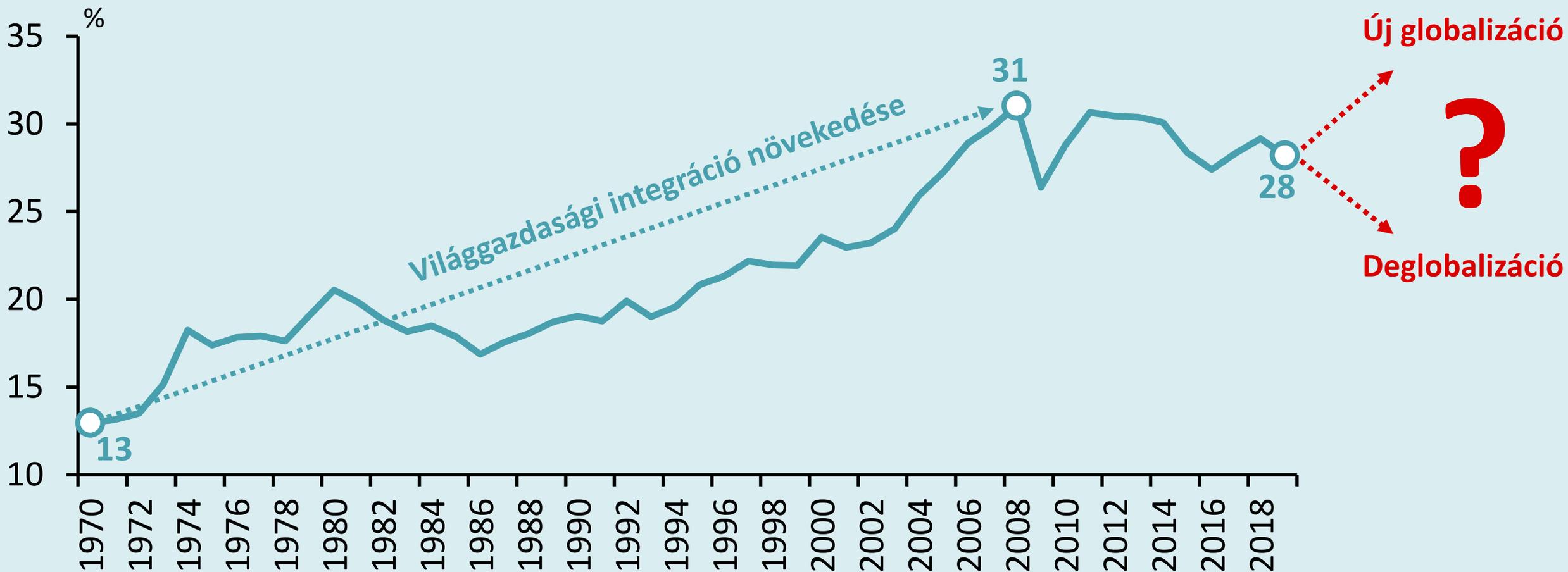
AZ ÚJ TECHNOLÓGIÁKHOZ SZÜKSÉGES NYERSANYAGOK FÖLDRAJZILAG KONCENTRÁLTAK

Lítium háromszög

A STRATÉGIAI NYERSANYAGOK GLOBÁLIS KÉSZLETEIBŐL VALÓ RÉSZESEDÉS
Forrás | USGS: Mineral Commodity Summaries 2020 alapján MNB, countryflags.com

A GLOBALIZÁCIÓ FORDULÓPONTHOZ ÉRKEZETT?

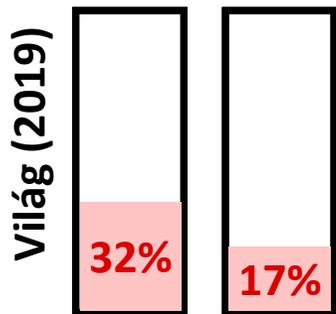

VILÁGIMPORT A GLOBÁLIS GDP ARÁNYÁBAN

Forrás | Világbank

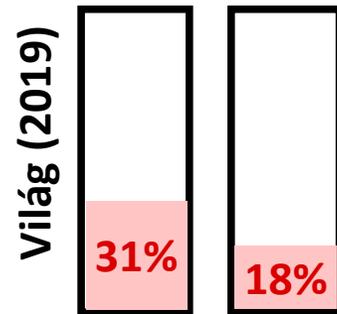
A KÖVETKEZŐ ÉVTIZED NYERTESE ÁZSIA ÉS KÍNA LEHET?

GDP

Ázsia Kína

Népesség

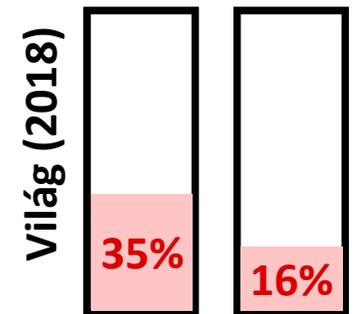
Ázsia Kína

Top 100 cég

Ázsia Kína

K+F

Ázsia Kína

Megjegyzés | GDP és K+F-kiadások vásárlóerő-paritáson. Ázsia a Világbank „East Asia & Pacific” besorolása alapján.

Forrás | Világbank és Fortune alapján MNB, countryflags.com

MI KÖVETKEZIK A LIBERÁLIS GAZDASÁGPOLITIKA UTÁN?

1940-es évek

**Fiskális
dominancia**

1970-es évek

**Monetáris
dominancia**

2020-as évek

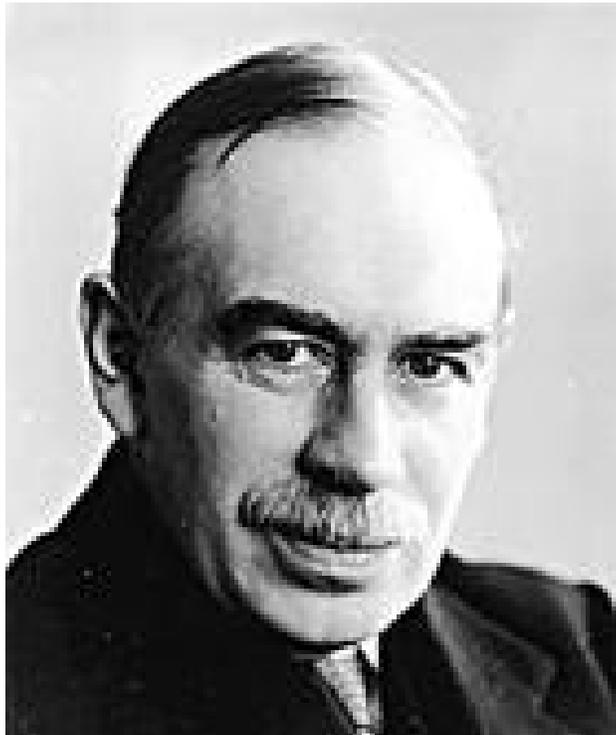

**Hibrid
gazdaságpolitika**

Gazdaságpolitikai eszközök:

- 1 Hatósági/szabályozott árak
- 2 Mennyiségi szabályozás
(adagolás)
- 3 Verseny korlátozása
(monopóliumok)
- 4 Állami fejlesztéspolitika

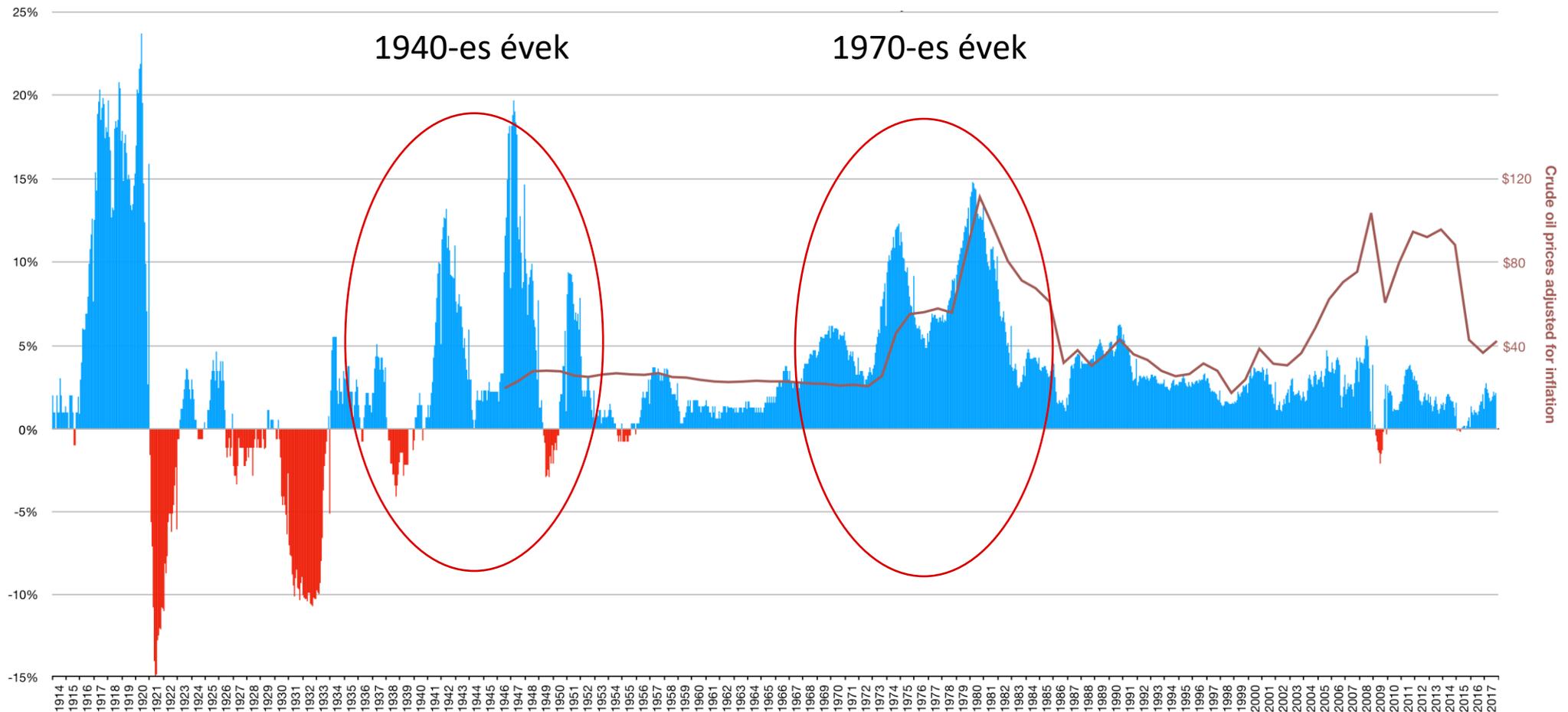

Keynes-i irányzat

Ordoliberalis szemlélet (Erhard),
korporatista irányzat

Skandináv jóléti állam
megközelítése

AZ 1940-ES ÉVEK UTÁN AZ 1970-ES ÉVEKET ISMÉT INFLÁCIÓ JELLEMEZTE, AZ OLAJÁR-ROBBANÁS HATÁSÁRA

INFLÁCIÓS RÁTA AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN ÉS AZ OLAJÁRAK ALAKULÁSA

Forrás | Bureau of Labor Statistics

Cél az infláció megfékezése és az árak stabilizálása...

...akár a munkanélküliség emelkedését és bérek csökkenését is tolerálva.

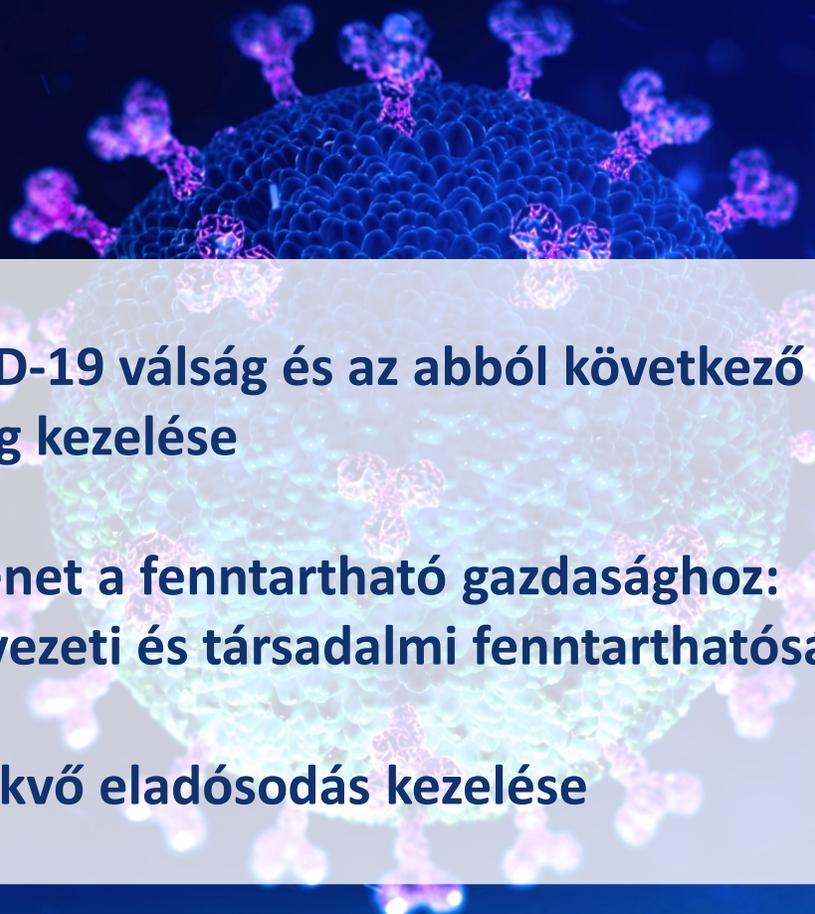
Washingtoni konszenzus

Árak, piacok
liberali-
zálása

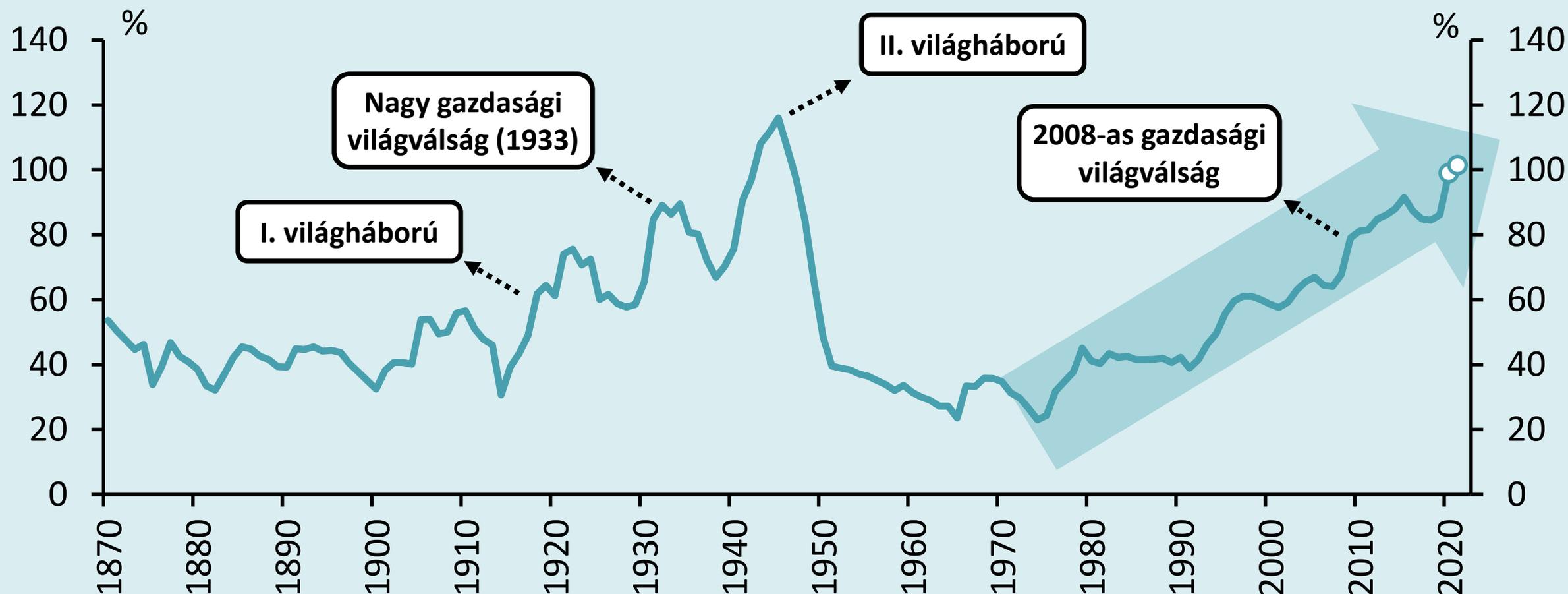
Privatizáció

Dereguláció

Verseny és
ösztönzés
erősítése

-
- 1** COVID-19 válság és az abból következő gazdasági válság kezelése
  - 2** Átmenet a fenntartható gazdasághoz: környezeti és társadalmi fenntarthatóság
  - 3** Növekvő eladósodás kezelése

HÁBORÚS IDŐKÖN KÍVÜL MÉG NEM LÁTTUNK ILYEN MAGAS ADÓSSÁGOKAT

BRUTTÓ ÁLLAMADÓSSÁG A GDP ARÁNYÁBAN A FEJLETT ORSZÁGOK KÖRÉBEN

17 | Megjegyzés | Ausztrália, Dél-Korea, Egyesült Államok, Egyesült Királyság, Franciaország, Japán, Kanada, Németország és Olaszország súlyozott átlaga. Forrás | IMF alapján MNB

Japán út? Az államadósság belföldi valutában végtelenül finanszírozható

Pénzteremtés forradalma: A jegybankok új, közvetlenebb szerepvállalása a gazdaság finanszírozásában

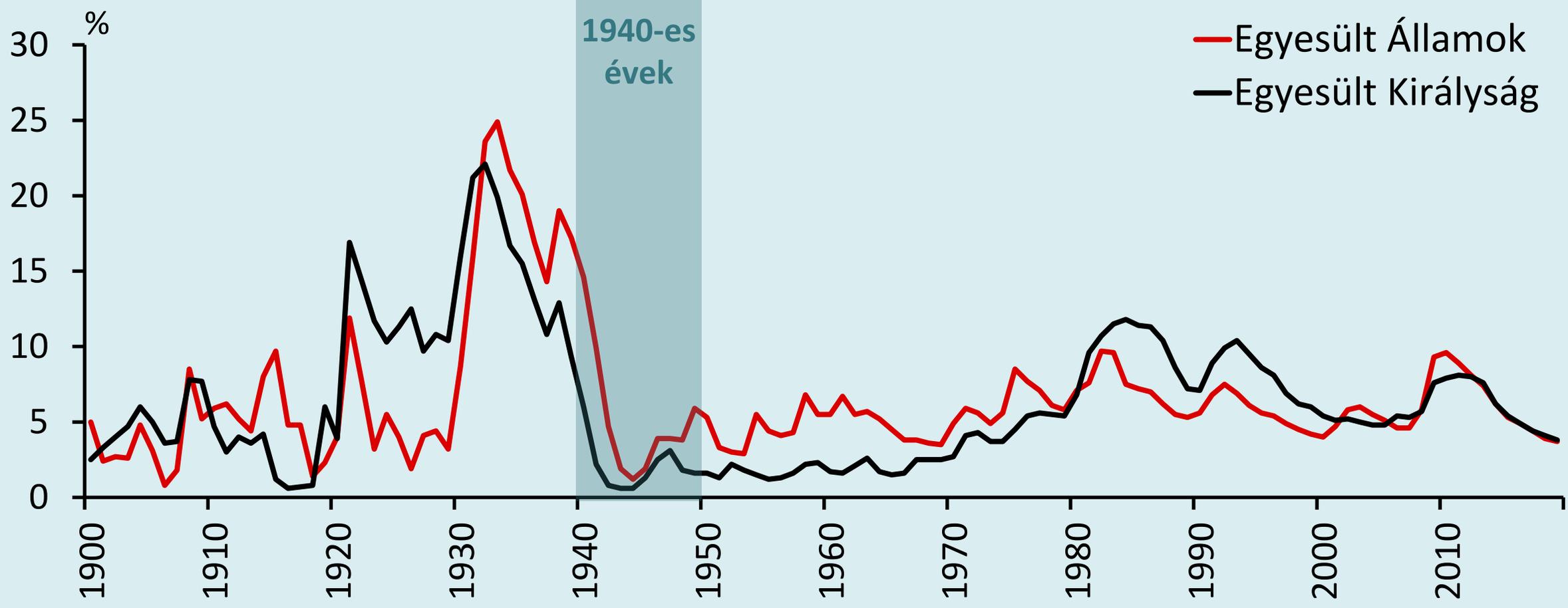

Hibrid: az új technológiákon alapuló új gazdaságpolitika és a versenyképesség fejlesztése

AZ ADAT AZ ÚJ OLAJ

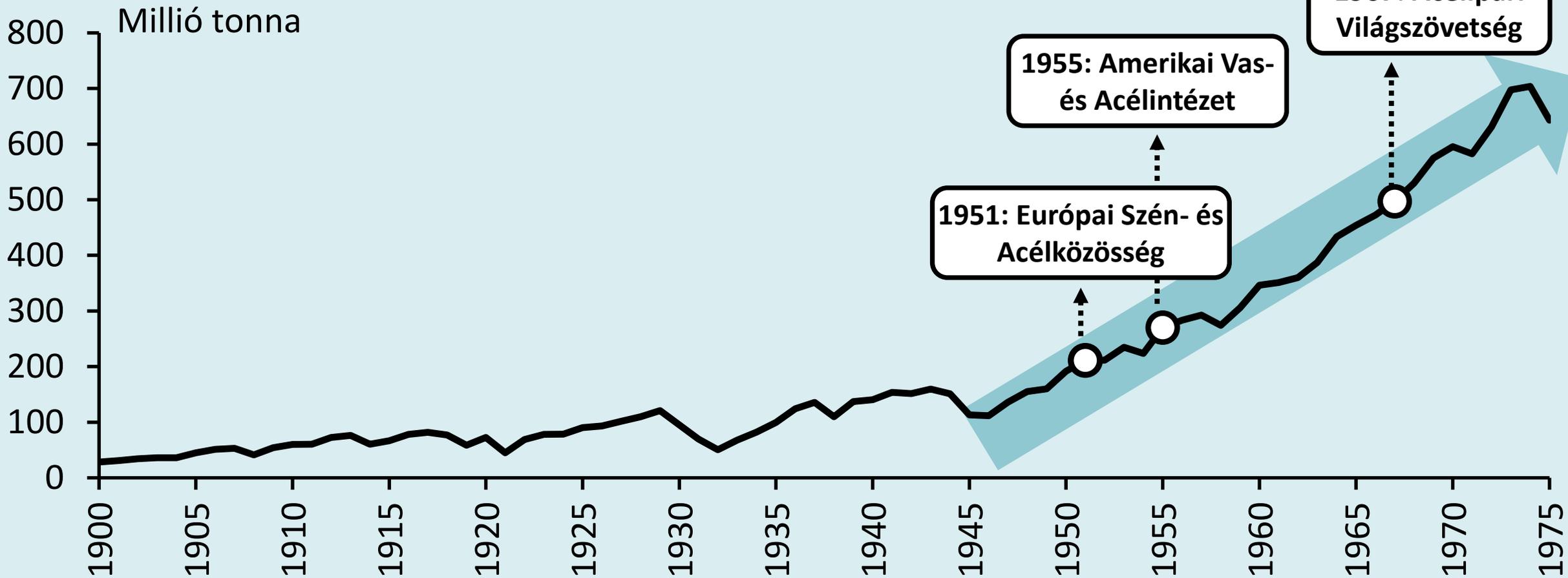
A II. VILÁGHÁBORÚT KÖVETŐEN A MUNKAERŐ VOLT A LEGFONTOSABB TÉNYEZŐ

MUNKANÉLKÜLISÉGI RÁTÁK ALAKULÁSA

Forrás | BLS, ONS, Denman és McDonald (1996), Lebergott (1957)

LENDÜLETET VETT AZ ACÉLTERMELÉS ÉS A NEHÉZIPAR

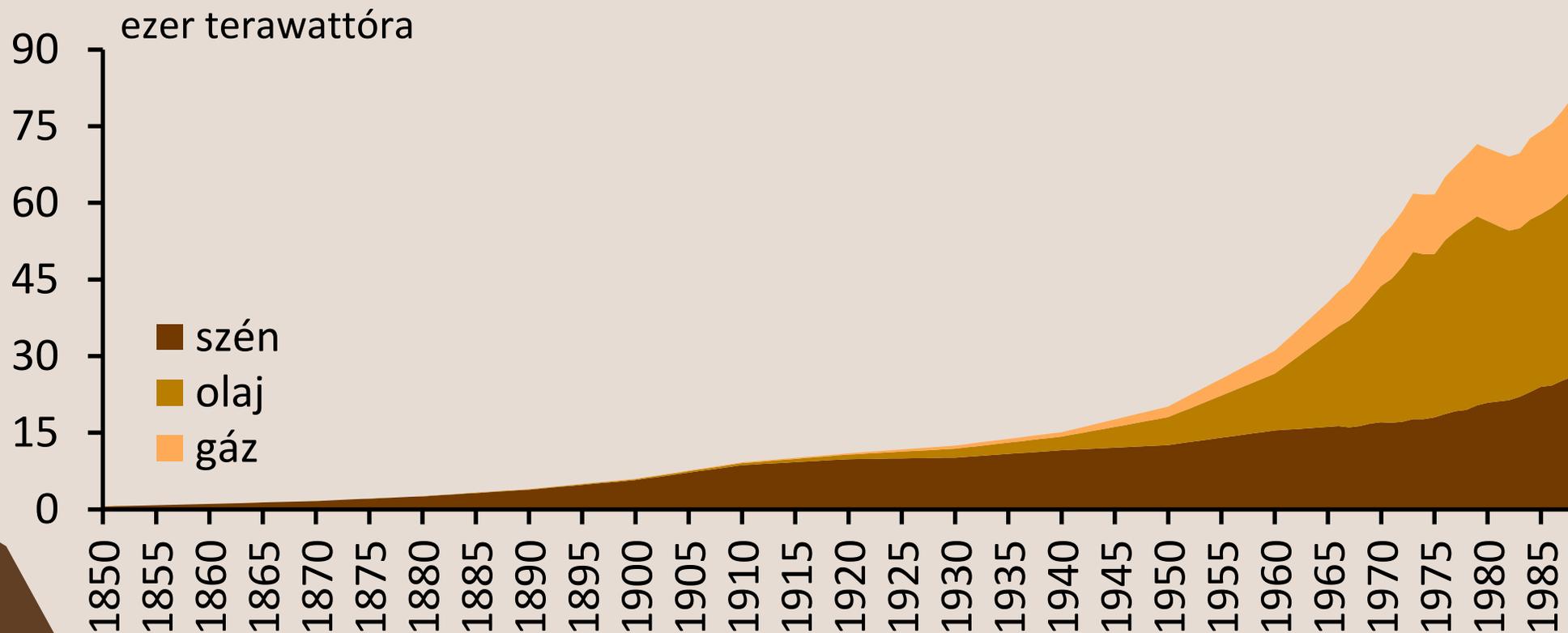
1955: Amerikai Vas-
és Acélintézet

1951: Európai Szén- és
Acélközösség

1967: Acélipari
Világszövetség

A VILÁG ACÉLTERMELÉSE
Forrás | World Steel Association

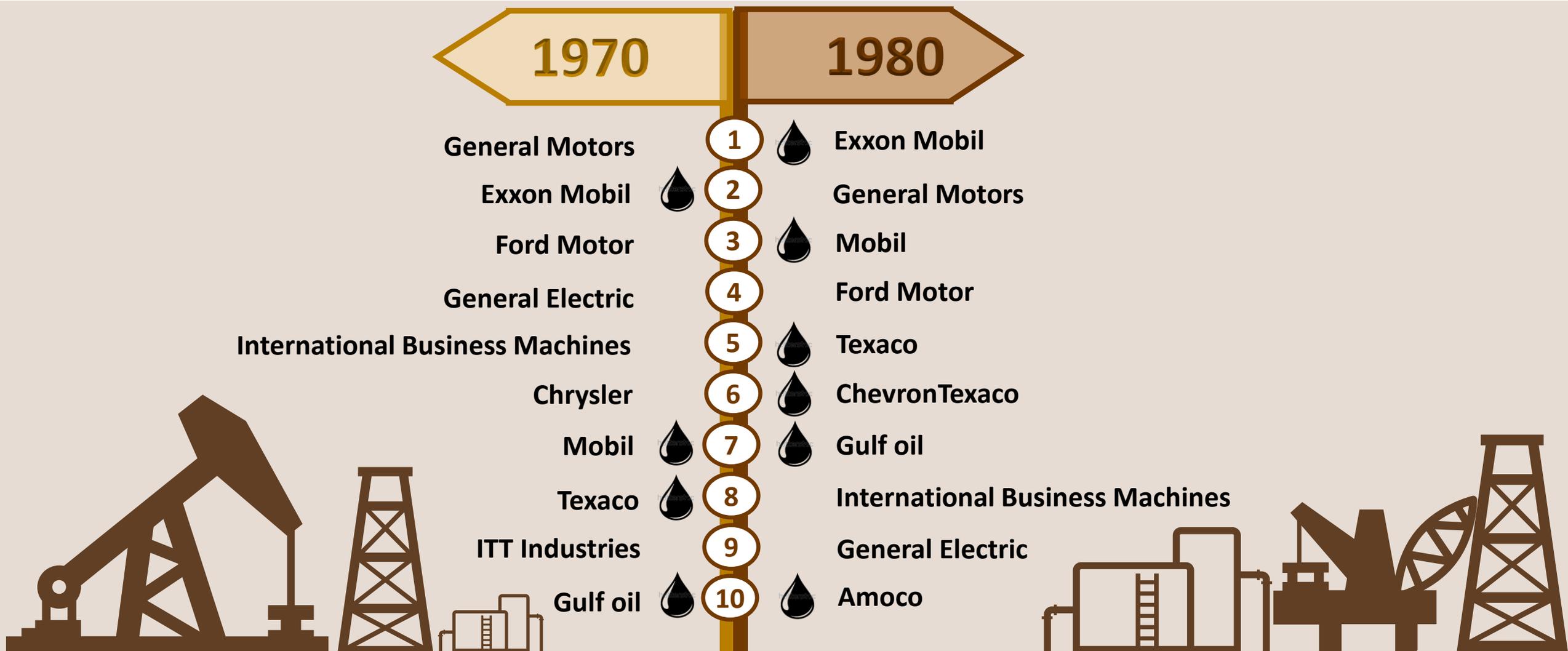
AZ 1970-ES ÉVEKRE AZ OLAJ VÁLT A LEGFŐBB ENERGIAFORRÁSSÁ

A GLOBÁLIS FOSSZILISENERGIA-FELHASZNÁLÁS ALAKULÁSA

Forrás | ourworldindata.org

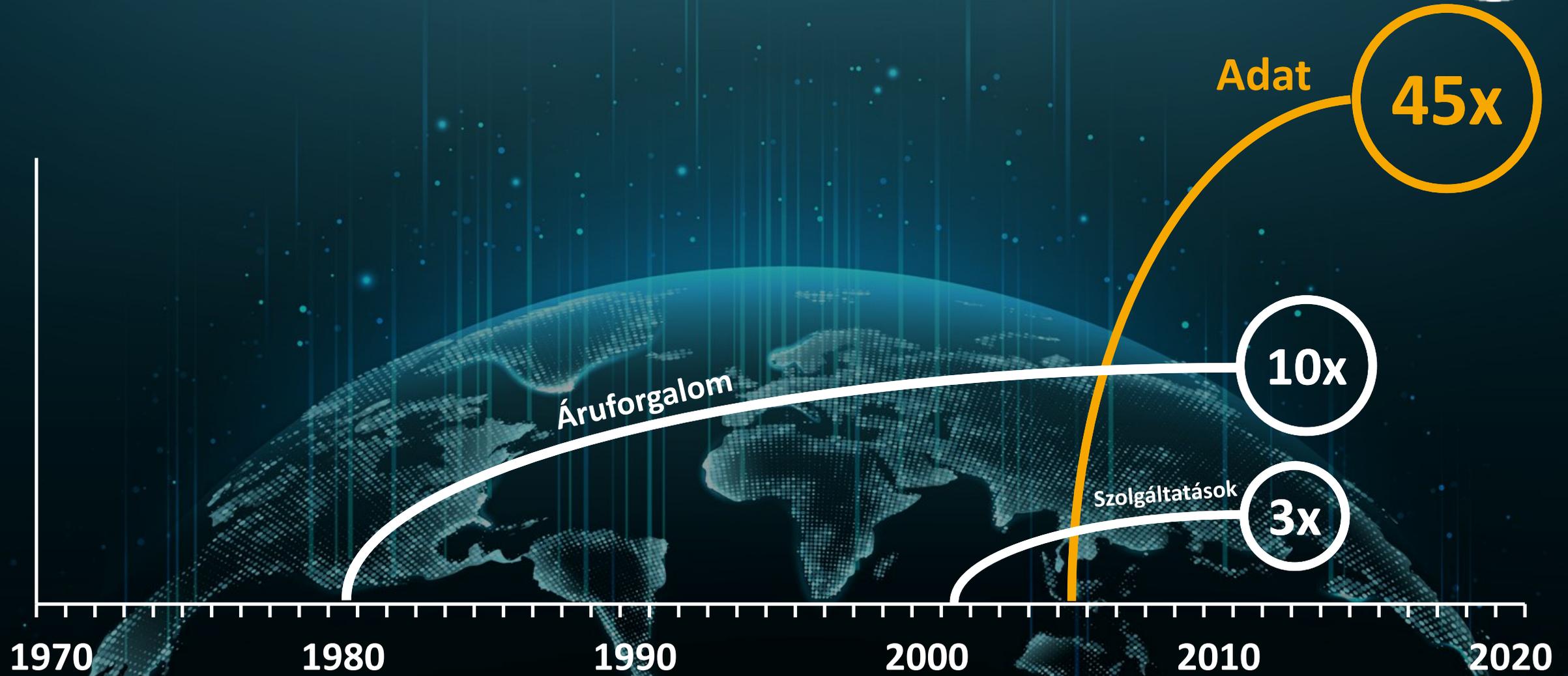
1980-BAN A 10 LEGNAGYOBB ÁRBEVÉTELŰ AMERIKAI CÉG KÖZÜL MÁR 6 AZ OLAJIPARBAN TEVÉKENYKEDETT

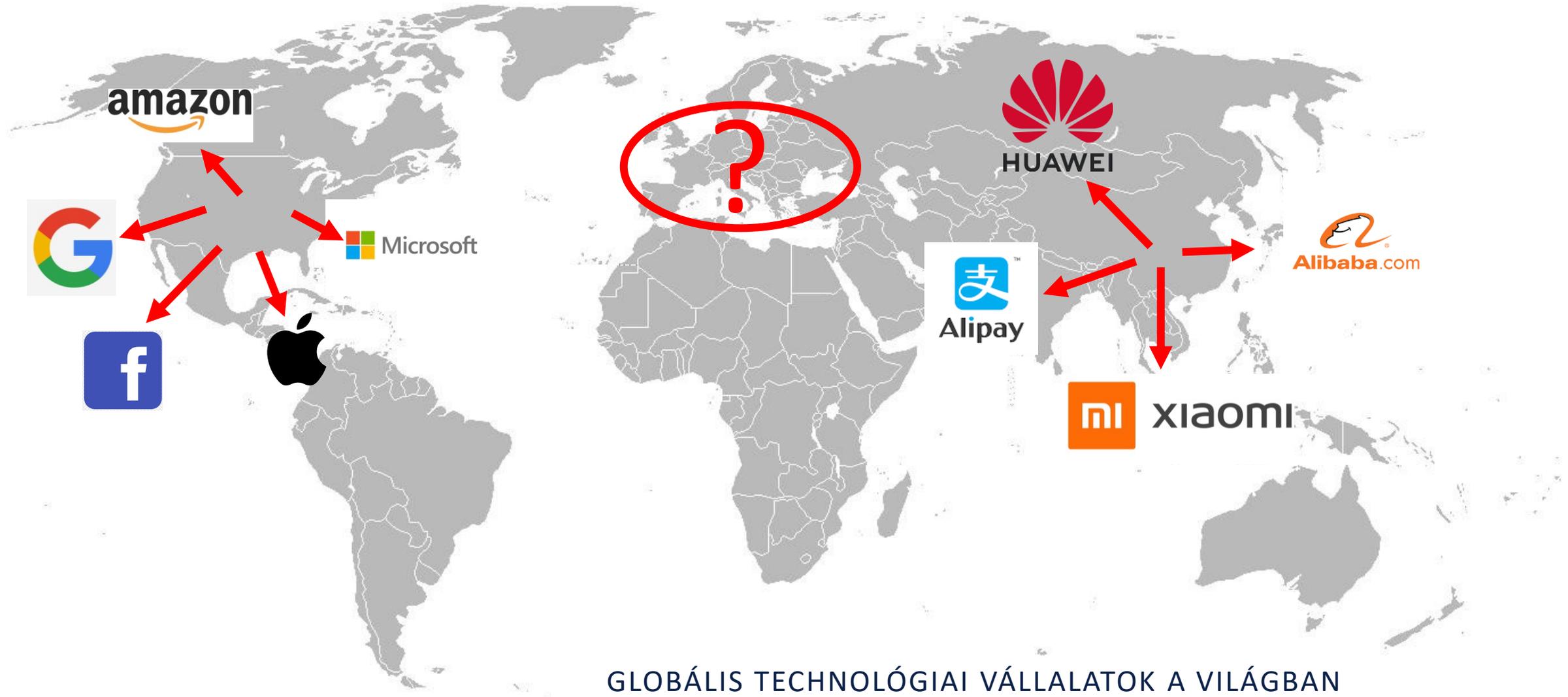
A 10 LEGNAGYOBB AMERIKAI CÉG ÁRBEVÉTEL ALAPJÁN

Forrás | Fortune 500 alapján MNB

NAPJAINKBAN MÁR AZ ADAT AZ ÚJ OLAJ

Forrás | McKinsey (2014): Global flows in a digital age: How trade, finance, people, and data connect the world economy és McKinsey (2016): Digital Globalization: The New Era of Global Flows alapján MNB

GLOBALIS TECHNOLOGIAI VÁLLALATOK A VILÁGBAN

AZ ÉVTIZED MOTORJA AZ INFORMÁCIÓ LEHET

Egy perc leforgása alatt...

4313 TB
internetforgalom

188 millió
email

9772
Uber fuvar

4,5 millió
Google keresés

511 ezer
tweet

232 ezer
Skype hívás

390 ezer
app letöltés

1389
Airbnb
foglalás

Megjegyzés | Az USA-ban 2019-ben.
Forrás | visualcapitalist.com alapján MNB

TECHNOLÓGIA: „CSAK”
EXPONENCIÁLIS
FEJLŐDÉS VAGY
SZINGULARITÁS?

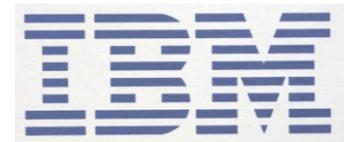
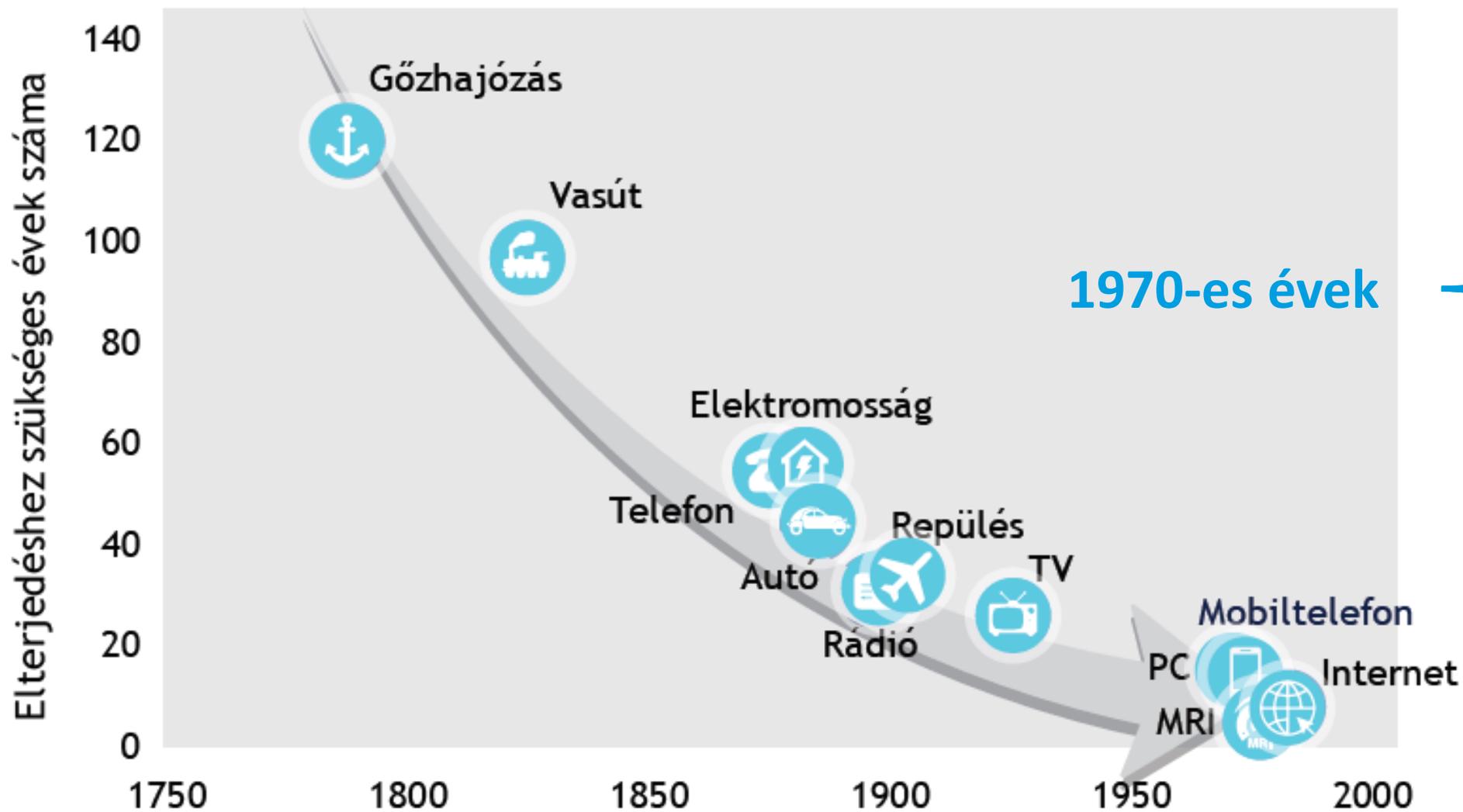

Frederick E. Terman
a Szilícium-völgy „alapító atyja”

Stanford Industrial Park megalapítása
(1951)

„When we set out to create a community of technical scholars in Silicon Valley, there wasn't much here and the rest of the world looked awfully big. Now a lot of the rest of the world is here.”

AZ 1970-ES ÉVEKTŐL KEZDŐDŐEN A DIGITÁLIS TECHNOLOGIA A MAGÁNSZEKTORBAN IS GYORSAN ELTERJEDT

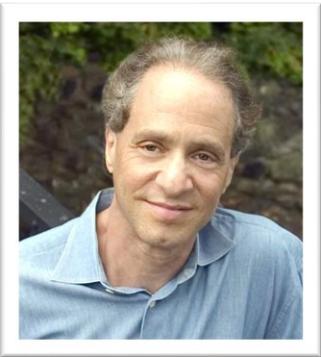
AZ ÚJ TECHNOLOGIÁK MEGJELENÉSE ÉS AZ ELTERJEDÉSÜKHÖZ SZÜKSÉGES ÉVEK SZÁMA

Forrás | Comin – Hobijn (2010) alapján MNB

Gordon E. Moore

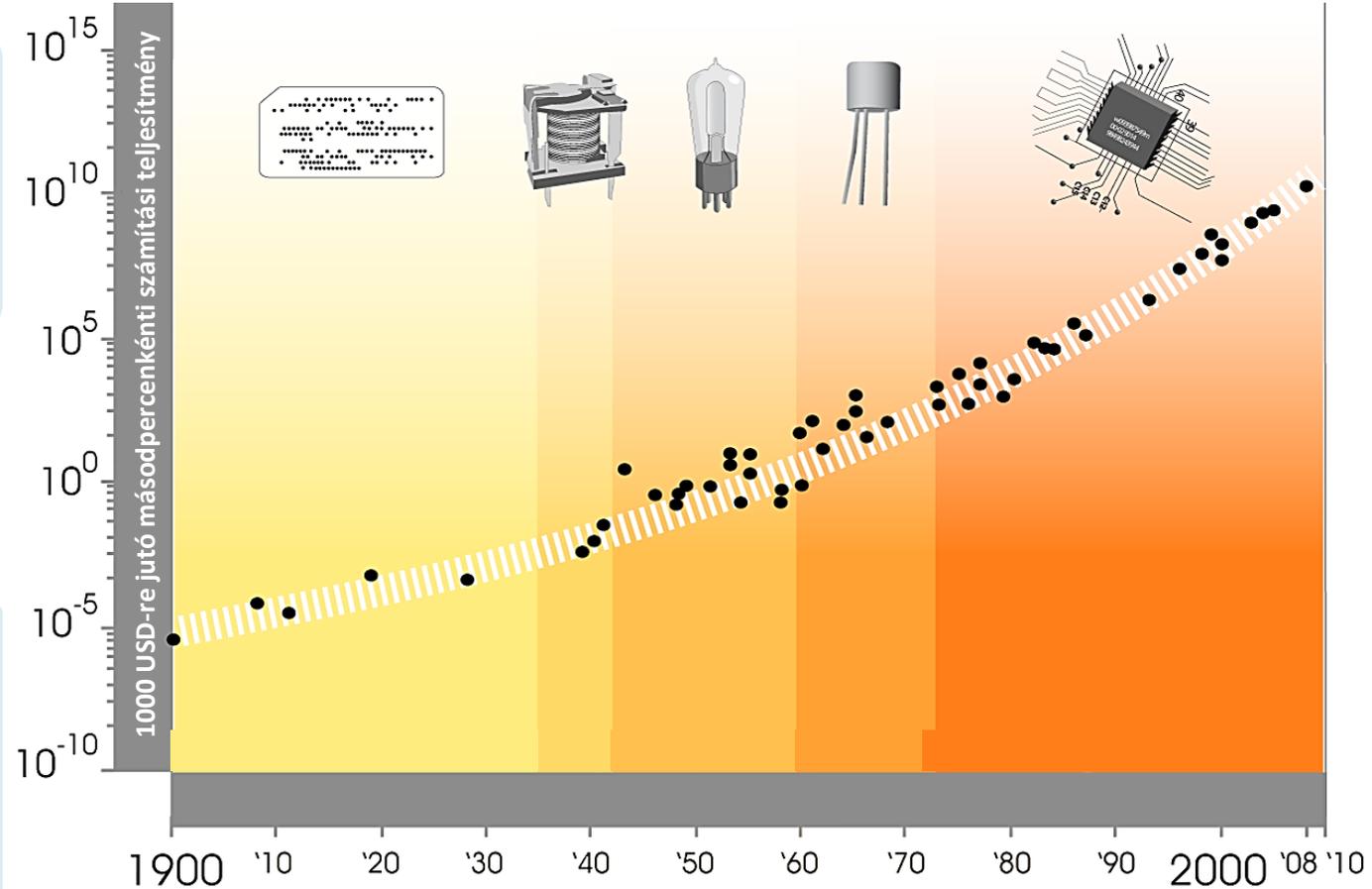
Moore-törvény (1975): Az integrált áramkörben a tranzisztorok száma körülbelül kétevente megduplázódik.

Raymond Kurzweil

The Singularity Is Near (2006): „the intelligence that will emerge will continue to represent the human civilization”

SZÁMÍTÁSI TELJESÍTMÉNY EXPONENCIÁLIS NÖVEKEDÉSE

ÚJ PÉNZÜGYI FORRADALOM KÜSZÖBÉN

Háború nyomán elszálló
adósságok

Bretton Woods-i
rendszer kialakulása

Monetáris finanszírozás

Arany központi szerepe

Fokozódó liberalizálás

Nemzetközi tőkeáramlások felgyorsulása

Kamatkülönbözetekre irányuló spekuláció

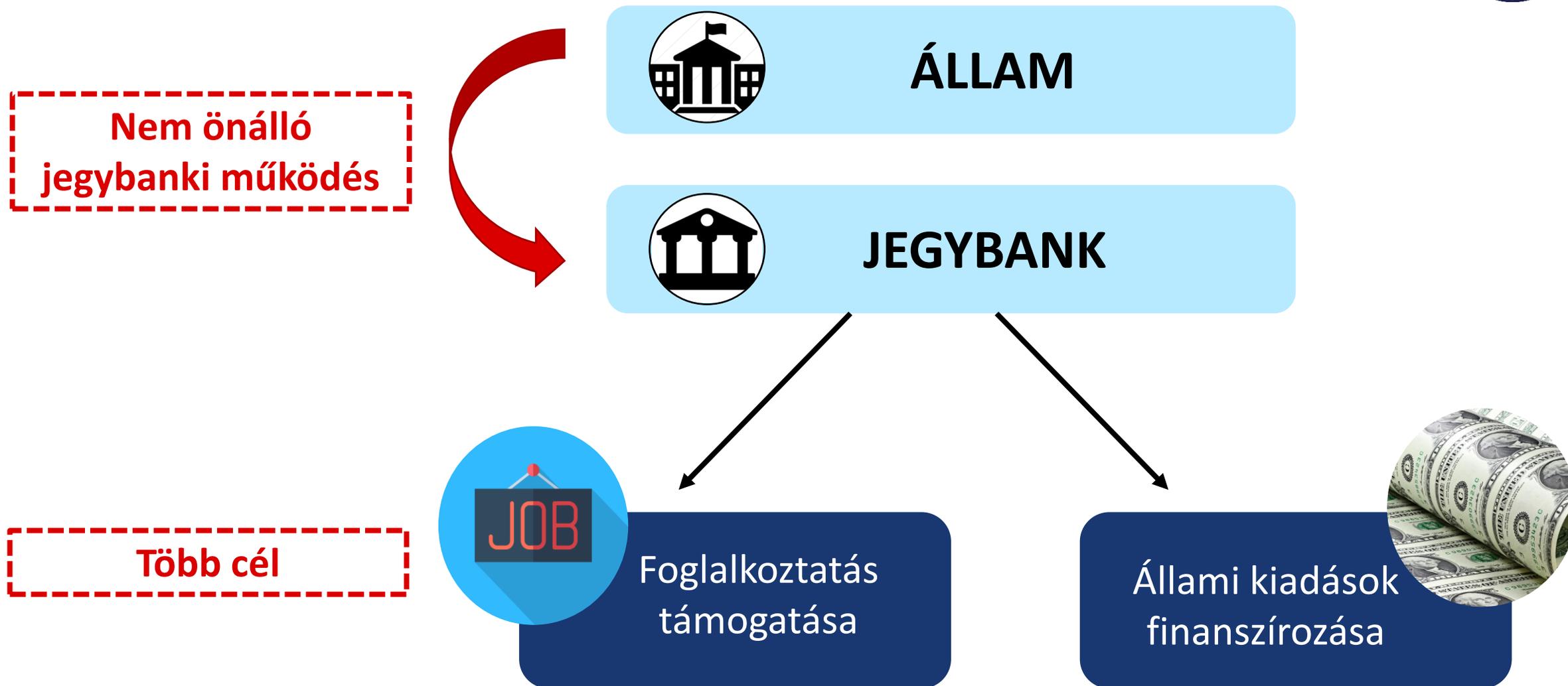
Aranyalap kiiktatása

Változások a pénzrendszerben

- 1 Tartós QE programok megjelenése
- 2 Digitalizáció
- 3 Jegybanki válasz: digitális jegybankpénz

A JEGYBANKOK SZEREPÉNEK ÁTALAKULÁSA

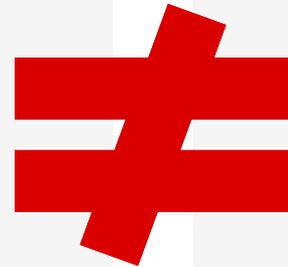
ÁLLAM

- Az állam a **fiskális politika** viteléért felelős
- Fiskális politika függetlenné válik a jegybankoktól
- A költségvetés piaci kontroll alá kerül

JEGYBANK

- A jegybank a **monetáris politika** viteléért felelős
- Megszűnik a monetáris finanszírozás
- A jegybank piaci jelzésekre reagál

Önálló jegybankok létrejötte

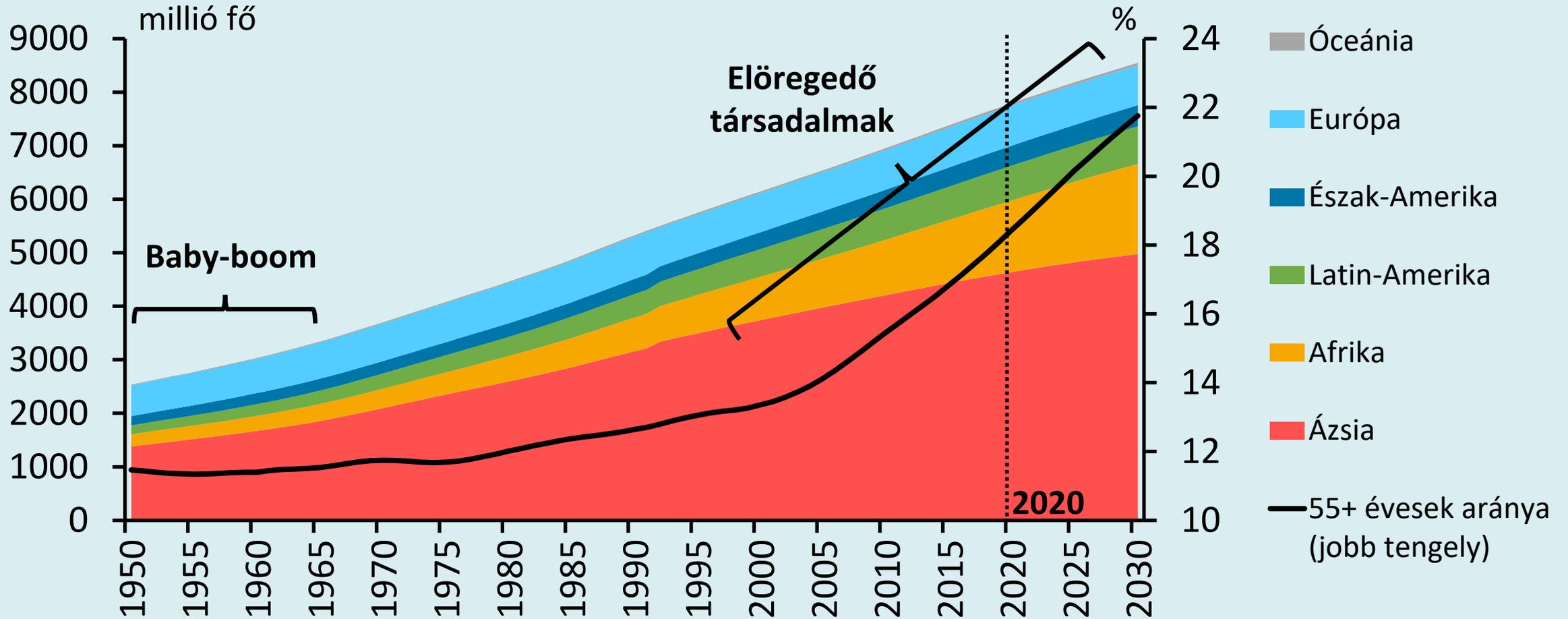
Jegybanki mandátumok bővülése és eszköztár reformja

MINDEN
GAZDASÁGPOLITIKÁNAK A
FENNTARTHATÓSÁGOT KELL
CÉLOZNI

AZ ELTÉRŐ NÉPESEDÉSI DIVERGENCIÁK KOMOLY KIHÍVÁST JELENTENEK

A VILÁG NÉPESSÉGÉNEK ALAKULÁSA

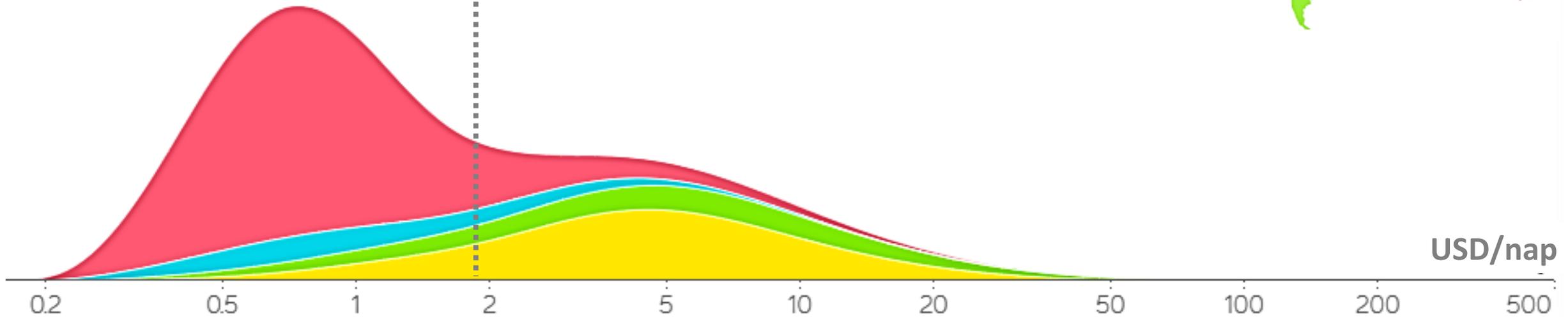
Forrás | ENSZ

AZ 1940-ES ÉVEKET ALACSONY JÖVEDELMI EGYENLŐTLENSÉGEK, DE JELENTŐS SZEGÉNYSÉG JELLEMEZTE

Szegénységi küszöb alatt élők
59,9%

1940

A GLOBÁLIS NÉPESSÉG MEGOSZLÁSA JÖVEDELEM SZERINT

Megjegyzés | a nemzetközi szegénységi küszöb a Világbank definíciója alapján 1,9 USD/nap.

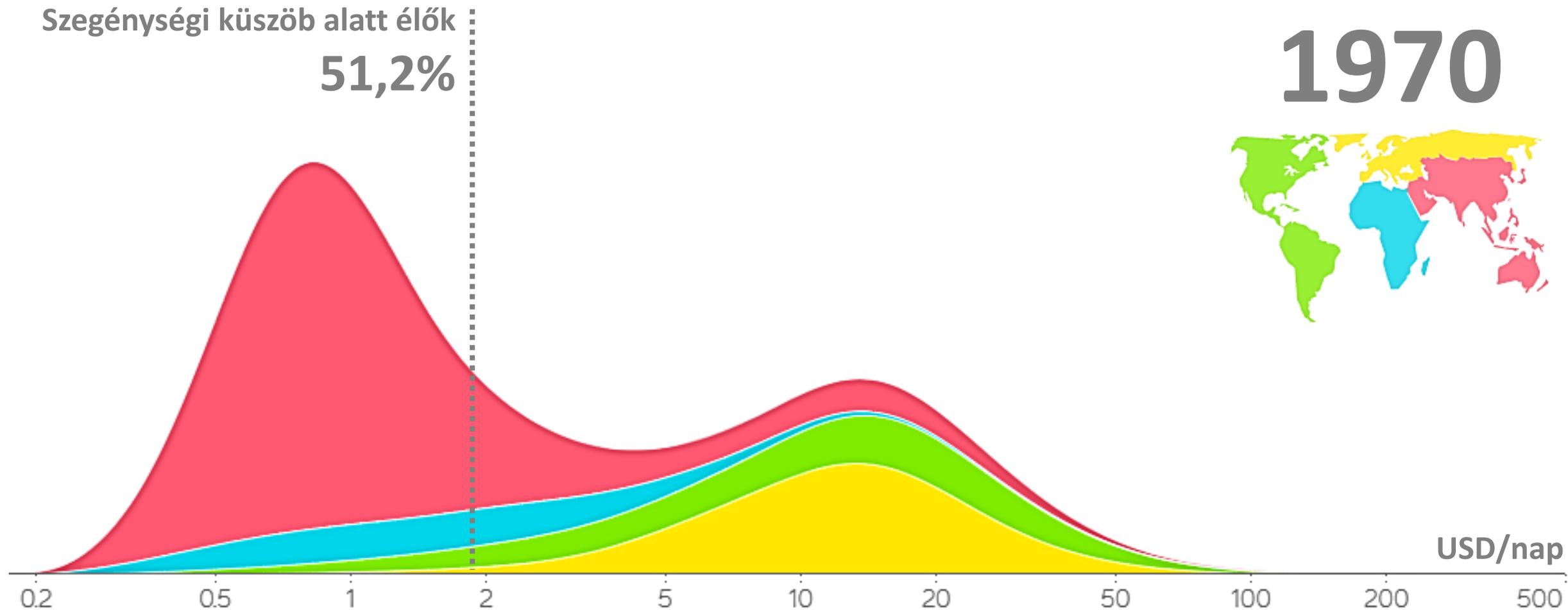
Forrás | Gapminder alapján MNB

A VILÁG NÉPESSÉGE POLARIZÁLÓDOTT A KÖVETKEZŐ ÉVTIZEDEKBEN

Szegénységi küszöb alatt élők
51,2%

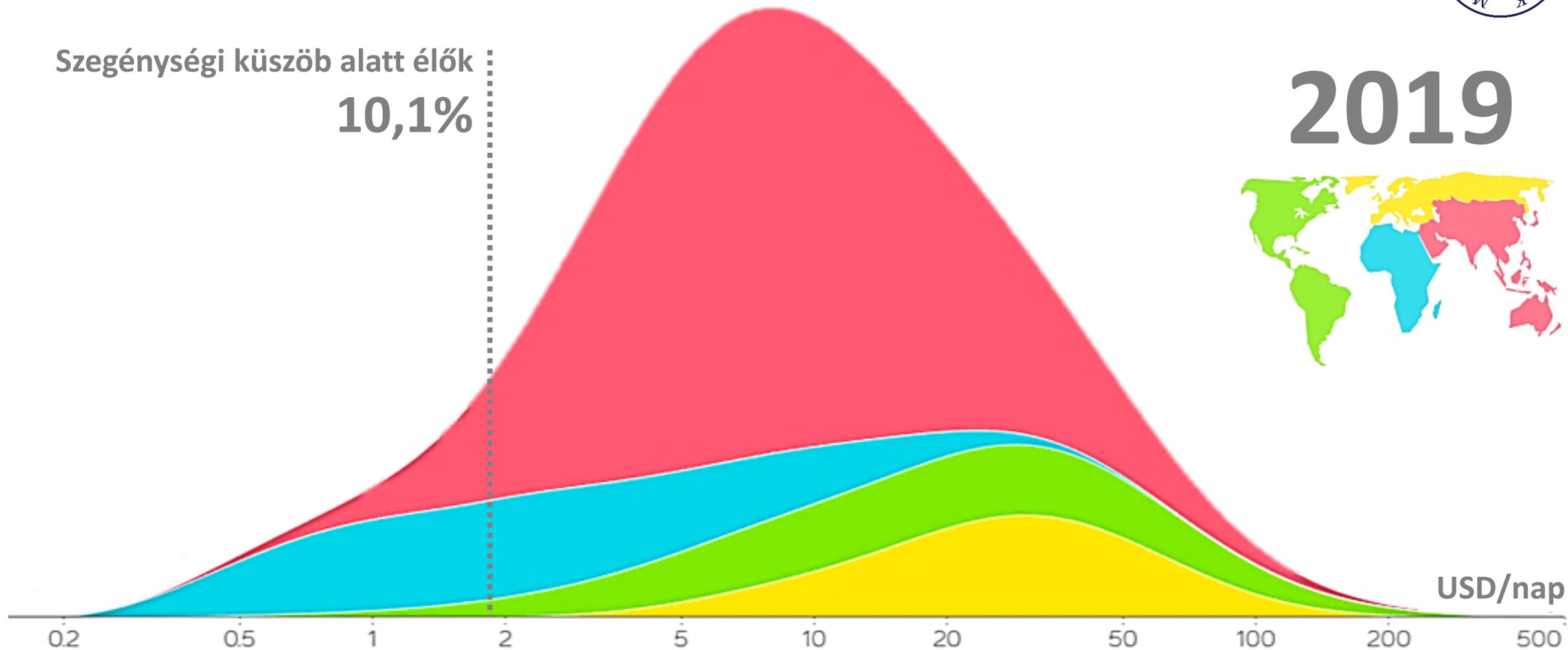
1970

A GLOBÁLIS NÉPESSÉG MEGOSZLÁSA JÖVEDELEM SZERINT

Megjegyzés | a nemzetközi szegénységi küszöb a Világbank definíciója alapján 1,9 USD/nap.

Forrás | Gapminder alapján MNB

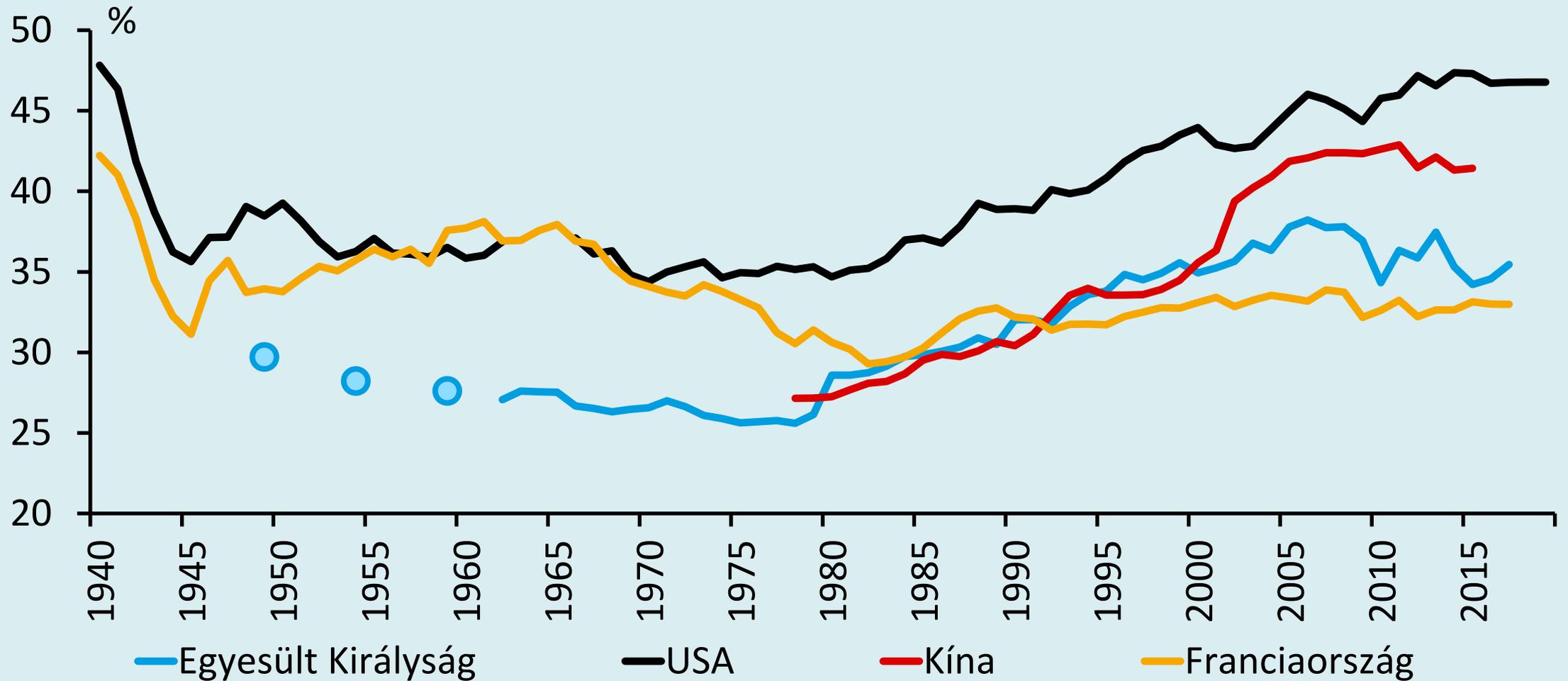

A GLOBÁLIS NÉPESSÉG MEGOSZLÁSA JÖVEDELEM SZERINT

Megjegyzés | a nemzetközi szegénységi küszöb a Világbank definíciója alapján 1,9 USD/nap.

Forrás | Gapminder alapján MNB

MINDEKÖZBEN A TÁRSADALMAKON BELÜLI JÖVEDELMI EGYENLŐTLENSÉGEK HISTORIKUSAN MAGAS SZINTRE EMELKEDTEK

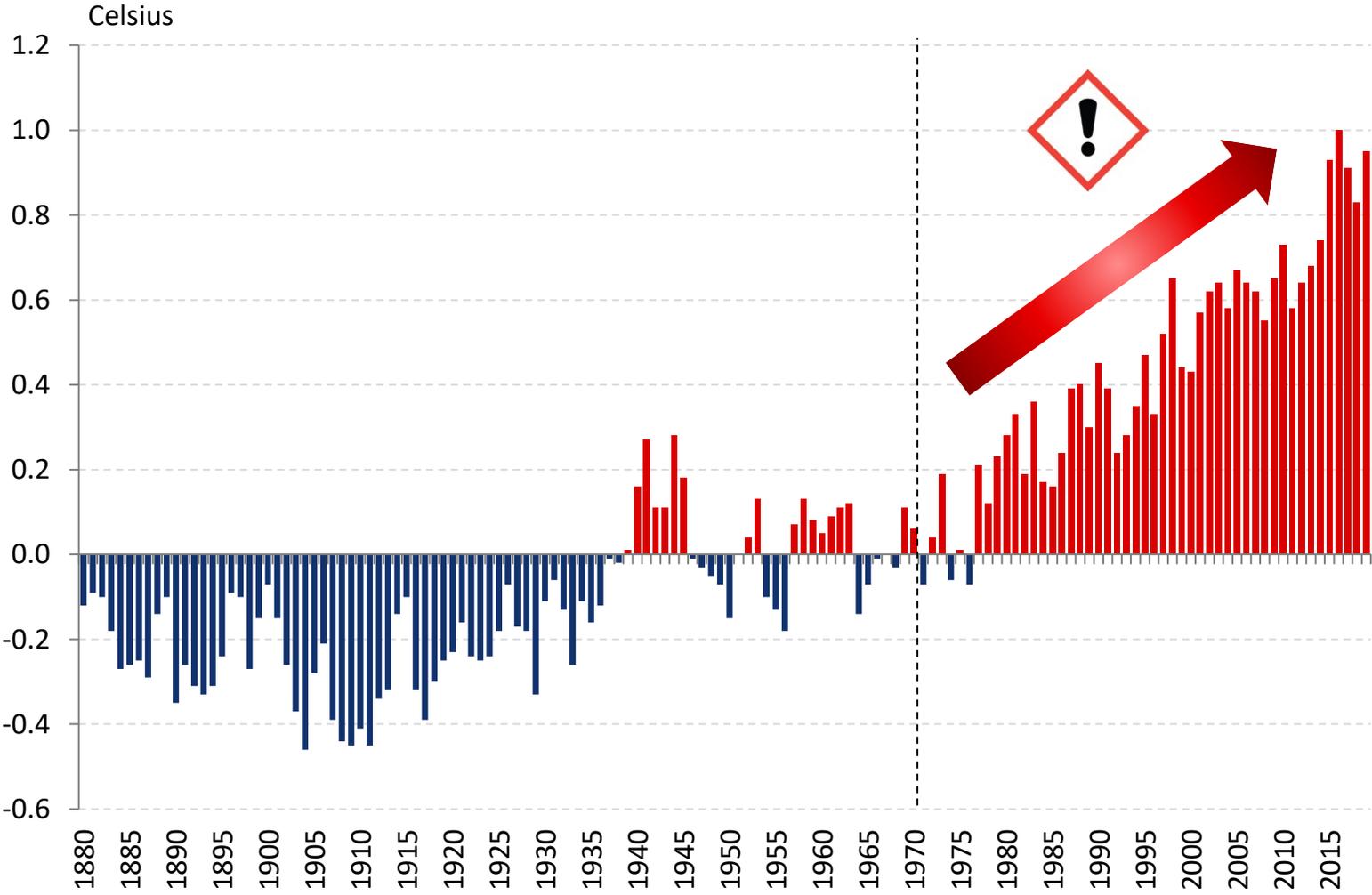
A FELSŐ 10 SZÁZALÉK RÉSZESÉDÉSE A NEMZETI JÖVEDELEMBŐL

Forrás | WID

Nehéziparosítás és nagymennyiségű anyagmozgósítás

AZ 1970-ES ÉVEKBEN BŐVÜLŐ TERMELÉSNEK ÉS NÖVEKVŐ FOGYASZTÁSNAK MÁR EKKOR MEGMUTATKOZNAK ELSŐ KÖRNYEZETTERHELŐ JELEI

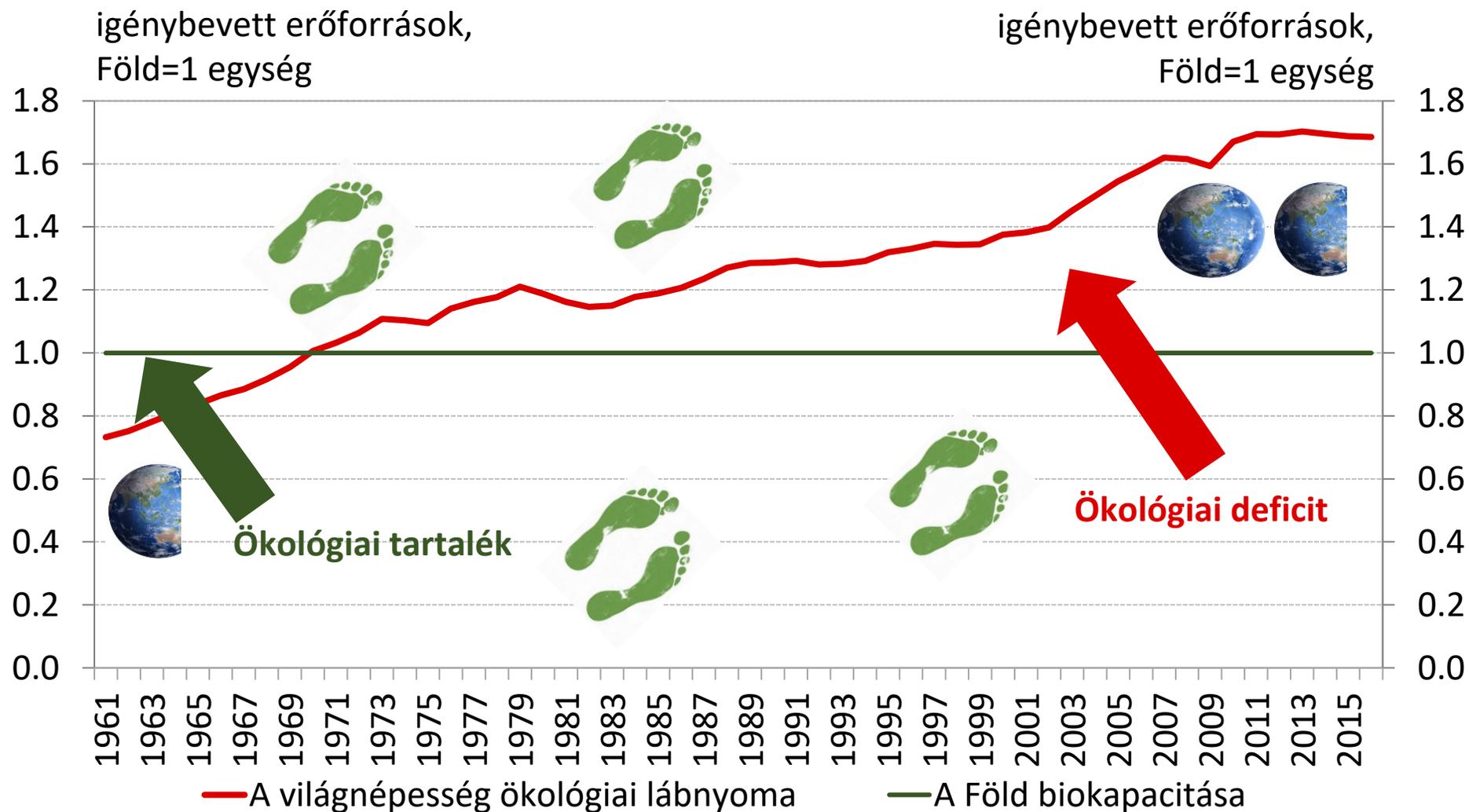

A FÖLD HŐMÉRSÉKLETÉNEK VÁLTOZÁSA 1880 ÉS 2019 KÖZÖTT

Az 1951-1981 közötti évek átlagához viszonyítva

- A környezeti terhelés első jelei már az 1970-es években megmutatkoznak
- A termelés és a növekvő fogyasztói igények ekkor még felülírják a környezeti szempontokat

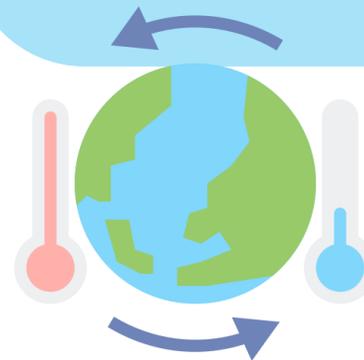
MÁR 1,7 FÖLDNYI TERMÉSZETI ERŐFORRÁS SZÜKSÉGES AHHOZ, HOGY A FÖLD LAKOSSÁGÁNAK SZÜKSÉGLETEIT KIELÉGÍTSÉK

2020-RA EGYÉRTELMŰVÉ VÁLIK, HOGY A KÖRNYEZETI SZEMPONTOKAT FIGYELMEN KÍVÜL HAGYÓ NÖVEKEDÉS NEM FENNTARTHATÓ

- A környezeti szempontokat figyelmen kívül hagyó gazdasági növekedés **fenntarthatatlanná** válik
- Megjelenő társadalmi igény a **fenntartható növekedésre**

KONKLÚZIÓ

VS.

PIAC

ÁLLAM

VS.

SPECIALIZÁCIÓ

ELLÁTÁS-
BIZTONSÁG

VS.

MUNKA

MAGÁNÉLET

VS.

GLOBALIZÁCIÓ

LOKALIZÁCIÓ

RESET

VS.

FIZIKAI

DIGITÁLIS TÉR

VS.

IPAR

SZOLGÁLTATÁSOK

VS.

SZÉNHIDROGÉN

ZÖLDENERGIA

MIHEZ HASONLÍT TEHÁT A 2020-AS ÉVTIZED?

1940

2020

1970

Ha a 40-es évek, akkor az évtized közepéig komoly hullámok a világgazdaságban, majd új technológiák elterjedése és gyors növekedés

Ha a 70-es évek, akkor tartós hidegháború, alacsony növekedés, magas infláció

Ha az új technológiákból és gazdaságpolitikai lehetőségekből új hibridet alkotunk: Elérhető a termelékenység növekedésén alapuló, környezetileg is fenntartható növekedés

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!
